

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

**Lämpimästi tervetuloa
Uudet lukiodiplomit –webinaariin!
Hienoa, kun olet mukana.**

**Johdanto uusiin lukiodiplomeihin:
Sanataide,
Tiede ja teknologia,
Yrittäjäyys**

Petri Lehikoinen
Yksikön päällikkö, opetusneuvos
Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö -yksikkö

Opetushallituksen arvot, missio ja visio 2026

Visio

Minkä päämäärän eteen työskentelemme?

Sivistys merkityksellisen
tulevaisuuden perustana

Arvot

Mikä on toimintamme perusta?

Luottamus

Avoimuus

Kestävyys

Yhdenvertaisuus

Missio

Miksi olemme organisaationa olemassa?

Olemme koulutuksen, kielen ja
kansainvälistymisen asiantuntija,
kehittäjä ja palveluntuottaja.

Opetushallituksen osastot ja yksiköt

ASIAKKUUDET JA TIETO	KASVATUS, KOULUTUS JA OSAAMINEN	KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ	KOTIMAISTEN KIELTEN KESKUS
<ul style="list-style-type: none">• ICT-palveluhallinta• Opiskelijavalinnan palvelut• Oppimateriaalit ja julkaisut• Strateginen tuki• Tietotuotanto ja analyysit• Tietovirrat• Tutkintojen ja kieliosaamisen tunnustaminen	<ul style="list-style-type: none">• Ammatillinen koulutus• Kehittämisen tuki• Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö• Perusopetus ja varhaiskasvatus• Ruotsinkielinen koulutus	<ul style="list-style-type: none">• Ammatillisen koulutuksen kansainvälistymispalvelut• EU-ohjelmien koordinaatio• Kansainvälinen korkeakoulu yhteistyö• Suomen koulutuksen ja kielen tunnettuus• Nuorison, kulttuurin ja liikunnan kansainvälistymispalvelut• Opetusalan globaalit kumppanuudet• Yleissivistävän ja aikuiskoulutuksen kansainvälistymispalvelut	<ul style="list-style-type: none">• Kielenhuoltoyksikkö• Ruotsin kielenhuolto- ja sanakirjayksikkö• Sanakirjayksikkö

HALLINTOPALVELUT

- Henkilöstö- ja työympäristöpalvelut
- Tietohallinto
- Talous- ja hankintapalvelut
- Valtionosuudet

PÄÄJOHTAJA JA VIESTINTÄ

- Johtamisen tuki
- Viestintä

Erillisyksiköt: YTL, Karvi ja Jotpa

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia (YTL) hoitaa ja kehittää ylioppilastutkinnon toimeenpanoa ja lautakunnan hallintoa.

- Henkilöstöä 25
- YTL johtaa ja valvoo ylioppilaskokeiden laadintaa ja toteuttamista sekä myöntää valmistuneiden ylioppilaiden todistukset. YTL:n logon voikin löytää jokaisesta yo-kokeesta ja -todistuksesta.
- [Lue lisää YTL:stä](#)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI) vastaa koulutuksen ja varhaiskasvatuksen ulkopuolisesta ja riippumattomasta arvioinnista.

- Henkilöstöä n. 55
- Karvi muun muassa arvioi oppimistuloksia ja –järjestelmiä sekä auditoi korkeakouluja. Näillä tiedoilla kehitetään suomalaista koulutusta, edistetään päätöksentekoa ja tehdään kansainvälisiä koulutusvertailuja.
- [Lue lisää Karvista](#)

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus (JOTPA) tukee ja sovittaa yhteen oppimisen ja työllisyyden palveluja.

- Henkilöstöä 11
- Keskus tuo jatkuvuutta palvelujen kehittämiseen ja tiedon hyödyntämiseen sekä tukee osaamis- ja työllisyyspalvelujen tuottajia ja verkostoja. Palvelukeskuksen perustamiseen liittyvät lait tulivat voimaan 1.9.2021.
- [Lue lisää Jotpasta](#)

Lukiodiplomin taustaa ja lähtökohtia

- **Lukiolain (714/2018) mukaan lukiodiplomin laajuus on kaksi opintopistettä.**
- **Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa määrätään mahdollisista lukiodiplomeista.**
 - ✓ LOPS2019-perusteiden mukaisesti lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa.
 - ✓ Vuodesta 2027 uusina lukiodiplomeina perusteisiin sanataide, tiede ja teknologia sekä yrittäjyys
 - Kuvataide, liikunta ja musiikki osaksi ylioppilastutkintoa
- **Opetushallitus antaa erilliset ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta**
 - ✓ Ohjeet sisältävät suorittamisen lähtökohdat, lukiodiplomikohtaiset suoritusohjeet sekä arviointikriteerit
- Paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan lukiodiplomien tehtävä, yleiset tavoitteet ja arviointi sekä tavoitteet ja keskeiset sisällöt lukiodiplomeittain kahden opintopisteen laajuisina opintojaksoina.
- Lukiodiplomien arviointi perustuu opiskelijan itsenäisesti toteuttamaan erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön.
- Lukiodiplomin arvioi lukion opettaja yhdessä ulkopuolisen asiantuntijan kanssa. Arvioinnissa käytetään asteikkoa 4–10.

Kehittämistyön tavoitteet

- **Uudistamme** lukiodiplomeja ja parannamme suorittamisen edellytyksiä
- **Perustamme** uudistustyön vahvuuksille ja aiemmalle kehittämistyölle
- **Teemme** tiiviistä yhteistyötä sidosryhmien kanssa
- **Luomme** edellytyksiä lukiodiplomien hyödyntämiselle jatko-opinnoissa
- **Tuemme** taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeiden kehittämistä

Uudet lukiodiplomit

Lukiodiplomijärjestelmän kehittämistyö 2025-2027

Opetushallitus on valmistellut 2024-2025 lukiodiplomitarjonnan uudistamista kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomien tilalle.

- **Opetushallitus selvitti verkkokyselyllä koulutuksen järjestäjien, lukiodiplomien ja muiden sidosryhmien ajatuksia lukiodiplomitarjonnan kehittämiseen liittyen (14.4.–26.5.2025).**
- **Opetushallitus tuotti kyselyaineiston tuloksista raportin (27.6.2025)**
 - 87 vastausta, 27 ehdotusta uusiksi lukiodiplomeiksi
 - Miten ja miksi lukiodiplomitarjontaa olisi uudistettava osana yleissivistävää lukiokoulutusta?
 - Onko lukiodiplomille riittävät järjestämisen edellytykset ja kehitysnäkymät?
- **Lukiodiplomien kehittämistyön käynnistäminen -muistio (29.10.2025, OPH-6149-2025)**
- **Lukiodiplomien kehittämistyöryhmien asettaminen, (15.12.2025, OPH-6149-2025)**
- **Lukiodiplomien koordinaatioryhmän ja kehittämistyöryhmien käynnistyskokous 26.1.2026**

Kehittämistyön organisointi

Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö -yksikkö

- Uusien lukiodiplomien koordinaatioryhmä ja lukiodiplomikohtaiset kehittämistyöryhmät, toimikausi 2027 loppuun
- Nykyisten lukiodiplomien kehitys- ja päivitystyö OPH:ssa virkavalmisteluna
 - hyödynnetään mahdollisimman paljon lukioiden ja muiden sidosryhmien asiantuntemusta

Koordinaatioryhmä

- Petri Lehikoinen, puheenjohtaja ja Opetushallituksen asiantuntijat
- Yhteisten linjausten ja prosessin valmistelu, työryhmien ohjaus ja koordinointi

Lukiodiplomikohtaiset kehittämistyöryhmät ja työskentelyprosessin lähtökohtia

- Puheenjohtaja ja asiantuntijajäseniä (OPH) ja 5–6 ulkopuolista asiantuntijaa
- Voivat hyödyntää taustaorganisaatioita, asiantuntijoita ja verkostoja
- Kokoukset järjestetään lähi- tai hybridikokouksina

Kehittämistyön aikataulu 2026–2027

- **Ensimmäiset luonnokset huhti- tai toukokuussa 2026**
- **Webinaarit 6.5.2026 (uudet lukiodiplomit) ja 7.5.2026 (nykyiset lukiodiplomit)**
- **Mahdolliset lukiodiplomikohtaiset kokeilut lukuvuoden 2026-2027 alussa (1. jakso)**
- **LOPS2019-muutosmääräyksen ja suoritusohjeiden lausuntoluonnokset valmiit lokakuussa 2026**
- **Viralliset lausunnot ja mahdolliset kuulemiset loka- ja marraskuussa 2026**
- **Mahdollinen Lukiodiplomiseminaari ja/tai webinaarit lokakuussa 2026**
- **Muutosmääräyksen viimeistely ja Opetushallituksen päätös marras- ja joulukuu 2026**
- **Suoritusohjeiden ja tukimateriaalien valmistelu jatkuu vuonna 2027**
- **Lukiodiplomien ohjeet ja mahdolliset tukimateriaalit julkaistaan viimeistään toukokuussa 2027**
- **Koulutuksen järjestäjät päivittävät opetussuunnitelmansa tarjoamiensa lukiodiplomien osalta**
 - **Paikalliset opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2027 alkaen**

Sanataiteen lukiodiplomin lähtökohtia

- Luovan kielen käyttäminen
 - Kielellisten, ilmaisun ja ajattelun taitojen syventäminen
 - Monilukutaitoon ja laajaan tekstikäsitteeseen perustuminen
- Kulttuurisen ja yhteiskunnallisen osallisuuden edistäminen
- Vuorovaikutustaitojen kehittymisen edistäminen
- Persoonallisuuden kehittymisen tukeminen sekä valmiudet elinikäiseen luovaan toimintaan
- Opiskelijoiden kielentämisen ja ajattelun taitojen vahvistaminen (lukion kielitietoisuus)
- Laaja-alaisen osaamisen alueisiin ja opiskelijoiden kielelliseen moninaisuuteen kiinnittyminen
- Sanataiteen ilmentymiin tutustumisen ja oman luomisen mahdollistaminen
- Luovuuden, taiteellisen prosessin hallinnan sekä analyysi- ja tulkintataitojen kehittäminen
- Reflektointitaitojen ja palautteen antamisen ja vastaanottamisen harjoittaminen
- Luku- ja kirjoitusharrastusten näkyväksi tekeminen, myös muulla kuin lukion opetuskielillä

Tiede ja teknologia -lukiodiplomin lähtökohtia

- Erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden osoittaminen tieteellisessä ajattelussa ja tiedon teknologisessa soveltamisessa
- Oppiaineissa opitun soveltaminen käytännönläheisesti, tutkimuksellisesti, monitieteisesti ja luovasti
- Monialaisten taitojen, kuten ongelmanratkaisun, kriittisen ja eettisen ajattelun, digitaalisen osaamisen hyödyntäminen sekä laaja-alaisen osaamisen vahvistaminen
- Mahdollisuus tarkastella ihmiskuntaa hyödyttävää teknologiaa yhden tai useamman eri oppiaineen näkökulmasta ja samalla syventää kiinnostusta teknologiaan
- Jatko-opintovalmiuksien tukeminen eri tieteenaloilla, erityisesti matemaattis-luonnontieteellisillä, yhteiskuntatieteellisillä sekä teknillisillä ja teknologiaan liittyvillä aloilla
- Ymmärryksen laajentaminen tieteen ja teknologian merkityksestä yhteiskunnassa ja kestävän tulevaisuuden rakentamisessa

Yrittäjyyden lukiodiplomin lähtökohtia

- Yrittäjyys- ja liiketoimintaosaamisen syventäminen
- Yrittäjämäisesti toimimisen valmiuksien vahvistaminen
- Osaamisen ja harrastuneisuuden osoittaminen yrittäjyyden ilmiöistä
- Kyky tarkastella yritystoimintaa yksilön ja yhteiskunnan näkökulmista
- Yrittäjyyden prosessien keskeisten vaiheiden hallitseminen
- Yrittäjyyden ja yritystoiminnan analysointi esim. kestävän liiketoiminnan periaatteiden kautta
- Valmiudet arvioida ja reflektoida osaamistaan yhteiskunnallisessa kontekstissa
- Yrittäjyyden merkitysten tunnistaminen ja mahdollisuudet omalle toimijuudelleen
- Yrittäjyydessä tarvittavien viestintä- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen

Visio: Laadukas ja luotettava lukiodiplomi

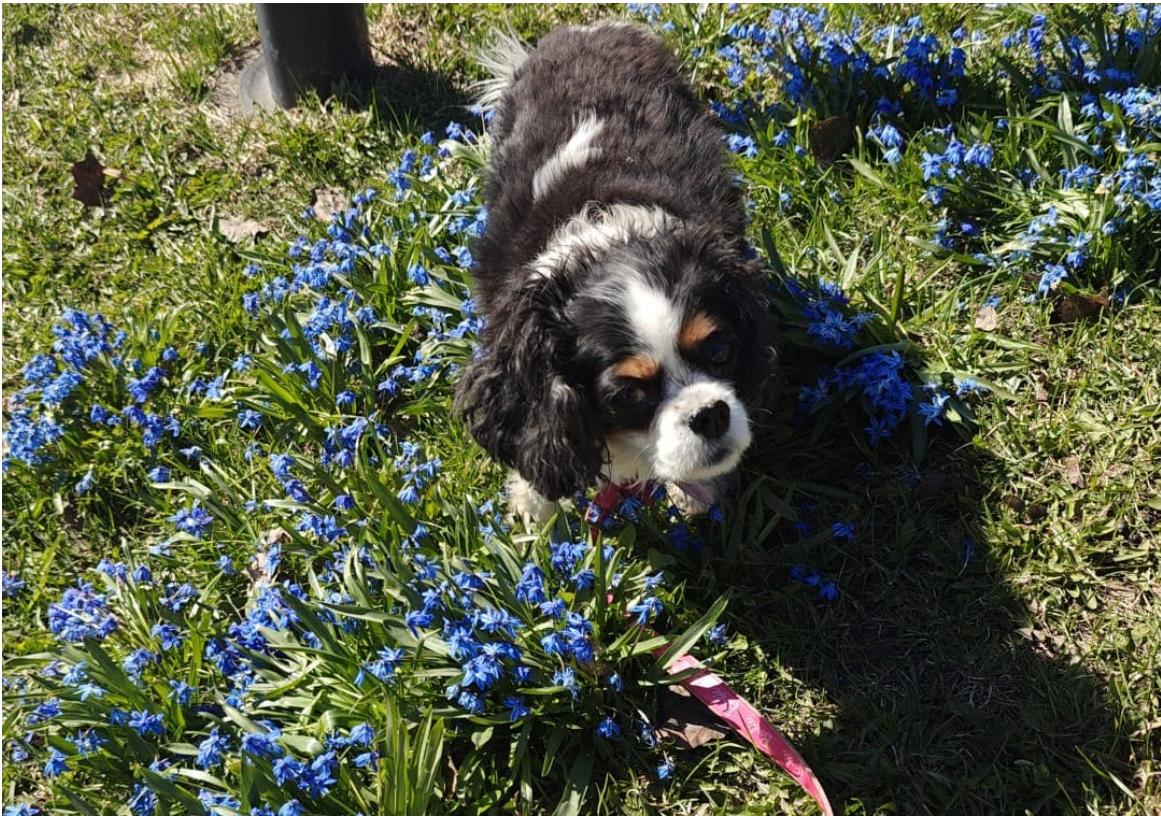
Esitys lukiodiplomin kehittämissuunnitelmaksi 2023–2026

Etenemme vision viitoittamalla tiellä

Opetushallitus, 29.11.2022 (OPH-5219-2021)
Toimeksianto: OKM, 25.11.2021
(VN/2062/2020-OKM-214)

Kiitos.

- Kannattaa tarttua tilaisuuteen ja tarjota opiskelijoillenne mahdollisuus toteuttaa itseään ja näyttää osaamistaan uusilla lukiodiplomeilla.
- Hyvää kevättä ja menestystä lukuvuoden loppurutistukseen!

petri.lehikoinen@oph.fi
www.oph.fi